

Dostum Aykut Barka'nın Ardından

Prof. Dr. Okan T%şüz
(İTÜ Amasya Yerbilimleri Enstitüsü)

Hiç düşünmemiştim birgün Aykut'un arkasından onu anlatan birşeyler yazacağımın. Cenaze töreninde sınıf arkadaşlarımızdan birkaçı onun arkasından benim de sınıf adına bir konuşma yapmamı istediler, yapamadım. İçim elvermedi» o kadar taze İdi ki acısı. Hem ben kenefimi inandıramamıştım ki Aykut'un aramızdan ayrıldığına. Anısına açılıp kapısına konan deftere bile hala birşeyler yazmadım, hatta yazılanları bile okuma cesareti gösteremedim. Sanki okuyunca onun ölümünü onaylayacakmışım gibi geldi bana, Hastahane de yattığı günler boyunca dila yanına giremedim. Aykut kendisini tanıyan herkese olduğu gibi bana ela öyle yakın ve öyle içtendi ki. Böylesi sıcak» böylesi dost» böylesi adam gibi bir adamın ölümünü nasıl kabul edebilir» ölümü O'na nasıl yakıştırabilirdim? Ama acı gerçek siz onu kabul etmeseniz de bir karabasan gibi ağır ve kara» tabiat gibi çıplak orada duruyor işte, Her sabah çiçeklerle bezenmiş kapısından geçerken gördüğüm arkadaşımın yerine oraya asılmış, gülümseyen gözlerle bakan resmi değil mi bu gerçeği her an çığlık

çığığa haykıran?

Aykut ile 1970 yılının sonuna doğru tanıştık. O zaman Fen Fakültesi İstanbul Üniversitesi'nin Laieli'deki taş binasında Kimya ve Edebiyat Fakülteleri arasındaki bloku işgal ediyordu,. Öğrenciler boş zamanlarını ya kütüphanede ya da Fen ve Edebiyat Fakülteleri arasındaki "Hergele Meydanında geçirirlerdi. Tabii bina çevresindeki bodrum katlarında yerleşmiş hayat mekteplerini de ele unutmamak lazım.

Aykut ile 5 yıllık üniversite hayatımız boyunca "Hergele Meydanında ne çok anımız oldu. 1970' li yılların öğrenci olaylarını, meşhur- "işgalleri, molotoflan, polis coplarını ve 1971 muhtirasını o meydana yaşadık hep, Derslerimiz, gönlerimiz hatta yaşamlımız aksadı ama dostluklarımız sanki daha bir pekişti o zor günlerde. Bizim nesil biraz arada kaldı galiba, ne 68 li olabildik ne de sonrası. Aykut o zaman da külüstür arabalara meraklıydı, Fakülte bahçesine gururla pakettiği o uzun burunlu arabasını ikizinin ehliyetiyle kullandıydı bir zaman..."

Mezuniyetimin ardından Aykut MTA, ya girdi ve Akşehir jeoloji kampına gitti. Onların Sultanı Dağlarında çalıştıkları dönemde ben ise Üniversitede öğrenci asistanlık yapıyordum.. Fizik bölümünden jeolojiye geç .geçtiğim için Jeoloji Yüksek Mühendisliği bölümünü Aykut'tan bir dönem sonra bitirdim ve asistan olarak kalmaya niyetlendim üniversitede. Kısa bir süre sonra hocam Enver Altın ile bir anlaşmazlığımız oldu, üniversiteden ayrılıp MTA ya girdim. Benim MTA ya girdiğimi günlerde Aykut İngiltere'ye doktora yapmaya gitti. Onun yerine Akşehir kampında ben görevlendirildim.

Aykut doktorasını Bristol Üniversitesinde Paul Hancock yönetiminde yaptı. Ilgaz-Tosya bölgesinde Kuzey Anadolu Fayı üzerinde çalışıyordu. Bir tesadüf eseri O'nun genç tektonik üzerinde çalıştığı bu alanda ben de yaşlı tektonik konusunda doktora yaptım. Aykut'la hayatımız hep bu tür kesişmelerle doludur zaten.

Aykut doktora sonrası MTA ya döndü fakat orada fazla kalamadı. Prof. Nafî Toksö^ün desteği ile Amerika'da Massachusetts Institute of Technology (MIT) ye gitti. Amerika'da geçirdiği yıllar boyunca Aykut hem deprem jeolojisi konusunda dünya çapında meşhur bilim adamları ile çalışarak ufkunu genişletti, hem de uluslararası bilim camiasından dostlar edindi. Yayın üstesine bakıldığında bu dostlar ile işbirliğinin Aykut'un bilimsel yaşamına ne derece olumlu katkıları olduğu açık bir biçimde görülebilir.

Ben 1988 de İTÜ Maden Fakültesi Genel Jeoloji Anabilim Dalı'na Yardımcı Doçent olarak atandım. İhsan Ketin, Celal Şengör, Naci Görür» Aral Okay gibi

seçkin ve üretken bir kadro içerisinde çatışmaya başlamıştım. Aykut ise 1990 yılında İstanbul'a dönerek Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Jeofizik Anabilim Dalı'na girdi- Ancak İTÜ'deki çalışma ve tartışma ortamı ony cezbediyor, biz de O'nun bizimle beraber olmasını arzu ediyorduk. 1992 de İTÜ'ye geçti ve sıra arkadaşım ile bu defa kapı komşusu olduk. Daha sonra Avrasya Yerbilimleri Enstitüsünü kurduk ve -orada da Aykut ile aynı koridorda oturduk. Bu süre içerisinde Türkiye'nin farklı bölgelerinde ortak çalışmalarımız oldu.

17 Ağustos depremi herkes gibi bizi de derinden etkiledi, yaşamımız değişti. Zaten yoğun olan iş hayatımız iyice yoğunlaşmış, bu yoğunluk' iş hayatımızın da. epeyce dışına 'taşmıştı. Hemen iher gün deprem bölgesine gidiyor, bir yandan faylar üzerinde çalışırken bir yandan da halkın, mahalli ve merkezi idarecilerin sorularına yanıtlar bulmaya çalışıyorduk. Gazeteciler, televizyoncular peşimizde geziyor, okullardan çocukları aydınlatıcı konferanslar için ısrarlı talepler allıyorduk. Bu yoğun tempo içerisinde Aykut'la birbirimizi seyrek görüyor, bazı toplantıları birbirimize paslıyorduk. Genellikle sabah erken ayaküstü uğruyor, telefonlardan ne ikram ettiğim kahveyi içmeye ne de oturmaya fırsat bulabiliyorduk. Bu sıkışık zamanda genellikle görüşmediğimiz süre içerisinde başına gelen bir olayı ya da yeni öğrendiği bir fıkrayı kahkahadan kırılarak anlatıyordu. Bu sabah sohbetlerinin ayrılmaz parçalarından biri de çok sevdiği araba tamiratıydı. Külüstürü ile uğraşmak, onu tamir etmek onu dinlendiriyor,, zevk veriyordu.

Aykut'un yurtdışındaki arkadaşları depremin ertesi gününden itibaren Türkiye'ye akın etmişlerdi. Aykut da çoğu zaman onlarla araziye gider, gece döndüğünde ya bir televizyoncunun ısrarını kıramaz programına katılır, ya da bilgisayar başında sabahlardı. Odasında yere serdiği bir mat üzerinde birkaç saat uykuya tüm geceyi üniversitede geçirdiği çok oluyordu.

Aykut'a temposunu biraz yavaşlatmasını çok tavsiye ettim, O da ailesine yeterince vakit ayıramamaktan şikayetçiydi ancak o kadar çok işe girmişti ki yavaşlamak bir yana her gün daha da artan bir ivme ile çalışmak zorunda kalıyordu. Bilimsel proje ve ortaklıklarının yanısıra bazı paralı projelere de girmiş» bu da iş yükünü iyice arttırmıştı. O güne kadar kıt maaşı dışında ciddi bir geliri olmayan Aykut araziye ve yurtdışına gidiş-gelişlerinde hep kendi cebinden harcıyor, cömert kişiliği hiçbir zaman parasızlığının

arkasına sığınmadığından bu seyahatlerde kendisi ve çevresi için yaptığı harcamaları kredi kartları ile ödüyor, sonra başka borçlar alarak kredi kartı borçlarını ödüyordu, Tüm çabalarına rağmen ardında beş kuruş bırakmadan ayrıldı bu dünyadan Aykut Depremle gelen iş potansiyelli Aykut'un yarasına bir nebze ilaç olmuş» ancak üniversiteye ve ailesine daha az uğrar olmuştu. Çocuklarını görememenin rahatsızlığını yaşıyordu.

Depremle artan popu teñtesi Aykut'un çevresinde giderek artan bir öğrenci grubu oluşturdu, OYu çok seven öğrencileri ondan tez ya da ders alabilmek için adeta yaşıyorlardı. Aykut herkese olduğu gibi hem kalbini ve bilgisini hem de odasını öğrencilerine açmıştı. Öğrencileri onun etrafında kenetlenmiş,, arı gibi çalışıyorlardı.

Aykut bir İstanbul hayranıydı. Gelecek depremin İstanbul'a büyük zarar vereceğinin bilinci içerisinde birşeyler yapılması için çırpınıp duruyordu. Salon kirasını cebinden yediği İstanbul ile ilgili toplantıya davet ettiği 88 İstanbul milletvekilinden sadece İTinin katılmasına üzölmüş, bu nedenle toplantıyı yinelemiş bu toplantıya .da yine aynı sayıda milletvekili katılmıştı. Milletvekillerinin yanısıra idari kademenin en üstüne kadar sistemi zorlamış, ama bir ilerleme sağlayamamıştı!. Bunun derin bir yarası vardı Aykutta.

Aykut hep sıradan biri gibi görünmesine ve buna da özellikle gayret etmesine rağmen sıradan biri değildi. O'nun çok yönlü' bir kişiliği vardı, Birçok işle birlikte uğraşır, bu işleri önce birbiri içerisinde sokar sonra anlaşılmaz bir biçimde herbiinin üstesinden başarı ile gelirdi. O iyi vasıflara sahip gerçek bir dost, iyi bir sırdaş olduğu kadar üretken ve kaliteli bir bilim adamıydı da. Dünyanın en saygın dergilerinde yayınlanan çok sayıda makaleleri» yayınlanırla verilen yüzlerce atıf, bilimsel toplantılardaki tartışma ve muhakeme mantığı ve organize ettiği "aktif tektonik"¹¹ toplantıları onun kalitesini simgeleyen mihenk taşlarıdır. Aykut bu katkıları ile dünya bilim camiasının gönlünde ilelebet yaşayacaktır. Zaten bir bilim adamının tek hedefi de bu değil! midir? Biz dostları, öğrencileri,, çalışma arkadaşları ve sevenleri ise elbetteki ömrümüz oldukça onu unutmayacak» anısını ve acısını yüreğimizde taşıyarak onun ideallerini onun adına gerçekleştirmeye çalışacağız,

Ne mutlu benim sevgili dostuma ki kısacık ömrüne pek çok kişinin hayal bile edemediği kadar çok şeyler sığdırmayı ve arkasında bir hoş seda bırakmayı başarabilirdi. Ruhu şad olsun.....